Maa- ja metsätalousvaliokunta
MmV@eduskunta.fi

Viite: Asiantuntijakutsu 3.5.2018 klo 10.00, VNS 1/2018 vp Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2019-2022

Valtioneuvoston selonteko (VNS 1/2018 vp) julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2019—2022

Suomen metsäkeskus kiittää saamastaan kuulemiskutsusta ja mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston selonteosta julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2019-2022.

Maamme julkisen talouden haasteet jatkuvat. Vaikka valtion velka suhteessa bruttokansantuotteeseen kääntyikin laskuun 2016, valtion velka kasvaa edelleen. Julkista taloutta heikentävät rakenteelliset tekijät ovat pysyneet hyvästä taloussuhdanteesta huolimatta eikä tarve uudistaa julkista taloutta ole poistunut.

Metsäbiotalous on kasvuala

Hallitusohjelman tavoitteena on puun käytön monipuolistaminen ja lisääminen 15 miljoonalla kuutiometrillä. Metsäteollisuuden jo toteuttamat ja käynnissä olevat investoinnit lisäävät jo kuluvan vuoden aikana lähes 10 milj. m3 verrattuna vuoden 2014 tasoon. Puun käyttö on monipuolistumassa ja lisääntymässä. Metsäneuvosto on päättänyt kansallisen metsästrategian päivittämisestä. Metsäbiotalouden kasvu jatkuu vahvana ja kannustamme valtiota tukemaan ja jatkamaan Kansallisen metsästrategian 2015:n toimeenpanoa.

Hakkuumäärien kasvaessa metsien käytön kestävyydestä huolehtiminen on entistä tärkeämpää. METSO-ohjelma on oleellinen työkalu ekologisen kestävyyden parantamisessa ja tälle vuodelle saatu lisäresurssi on tervetullut. Maa- ja metsätalousministeriön rahoittamassa Monimetsä-hankeessa on luotu työkaluja luonnonhoitoon ja viedään jo olemassa olevia keinoja entistä tiiviimmin osaksi jokapäiväistä työtä metsässä. Metsien käytön lisääminen ja luonnon monimuotoisuuden parantaminen eivät ole ristiriidassa keskenään.

Tulevaisuuden kannalta on varmistettava myös metsien käytön taloudellinen kestävyys ja puun riittävyys. Suomessa on maailman parhaiten hoidetut metsät. Jalostetulla siemen- ja taimiaineksella voidaan entisestään parantaa puuntuotannon määrää ja laatua sekä tuhojen sietokykyä. Metsähallituksen luontopalvelujen 1,1 m€ lisäys kehyskaudella Pohjois-Suomen siemenhuoltoon ja varmuusvarastointiin on kannatettava.

Alempiasteisen tiestön, metsätiet mukaan lukien, kunnon rapautuminen uhkaa muodostua pidemmällä aikavälillä biotalouden kasvua rajoittavaksi tekijäksi olipa kyse metsätaloudesta, metsäenergiasta tai muista metsien käyttömuodoista. Yksityistieavustusten 10 m€ määräaikainen lisäys 2018-2020 on oikeansuuntainen toimenpide mutta riittämätön tieverkon kunto huomioiden. Yksityisteiden korjausvelan rahoitus tulisi saada pysyväksi.

Nykyinen määräaikainen kestävän metsätalouden rahoituslaki (Kemera) on voimassa vuoteen 2020 asti. Kemeran jälkeisestä kannustejärjestelmästä ei selonteossa ole mainintaa – puun käytön merkittävästi kasvaessa kannustinjärjestelmän poistaminen olisi huomattava riski metsätaloudelle. Metsien oikea-aikainen hoito ja kasvukunnosta huolehtiminen lisää metsien hiilensidontaa ja tukee siten myös ilmastopolitiikan tavoitteita.

Uudessa kannustejärjestelmässä on saatava selkeästi sähköinen asiointi etusijalle samalla tavalla kuin muissa julkisissa palveluissa. Monilla muilla toimialoilla omavalvonta on osoittautunut toiminnan laatua parantavaksi ja hallintoa keventäväksi järjestelmäksi.

Nykyisen Kemera-lain hallinnointia voitaisiin keventää säätämällä ko. momentti (30.40.44) kaksivuotiseksi siirtomäärärahaksi. Näin toimitaan jo vastaavan luonnonhoitomomentin (30.40.22) kohdalla.

Avoin metsätieto ja sähköiset palvelut

Uudistettu metsätietolaki on ollut voimassa 1.3.2018 alkaen. Metsätiedon entistä laajempi ja sujuvampi käyttö ja palvelujen digitalisointi parantavat metsäpalvelumarkkinoiden toimivuutta ja siten tehostavat metsätalouden toimintoja ja parantavat talousmetsien luonnonhoitoa. Ensimmäiset kaupalliset sovellukset avoimen metsätiedon päälle on jo rakennettu. Julkisen metsätiedon ja kaupallisten sovellusten yhteinen rajapinta on oiva osoitus metsäalan toimivasta elinkeinoelämän ja julkishallinnon yhteistyöstä.

Hallitusohjelman kärkihankerahoitus päättyy vuoden 2019 alussa. Metsätieto ja sähköiset palvelut -hankkeella on saatu monia asioita edistettyä, mutta tarve jatkorahoitukselle on ilmeinen. Hallitusohjelmaa toteuttava paikkatiedon palvelualusta on ensiarvoisen tärkeä kehittämishanke paikkatietopalvelujen digitalisoinnissa. Metsäkeskuksen ylläpitämä avoin metsävaratieto on paikkatietoalustan kansallisen maastotietokannan tietolähde. Lisäksi maa- ja metsätalousministeriössä kehitetään avoimen metsävaratiedon ylläpitoa ja jakelua osana kansallista paikkatietoinfrastruktuuria. Maanmittauslaitoksen koordinoima hallinnonalan paikkatietoaineistojen hankinta on palvelualustakokonaisuuden perusta.

Suomen metsäkeskus

Metsäkeskuksen toiminnassa hakkuiden lisäys näkyy välittömästi työmäärien kasvuna. Metsäkeskus käsittelee vuosittain noin 120 000 metsänkäyttöilmoitusta ja lähes 115 000 Kemera-hakemusta ja -ilmoitusta. Maastotarkastusten määrä kasvaa suorassa suhteessa metsänkäyttöilmoitusten lukumäärään. Vaikka palvelujen sähköistäminen keventää hallintoa – n. 90 % metsänkäyttöilmoituksista tehdään sähköisesti – on pelkästään kasvaneiden metsänkäyttöilmoitusten määrän arvioitu aiheuttavan 3 henkilötyövuoden lisätarpeen vuosien 2016-2017 välillä. Metso-rahoituksen täysimääräinen hyödyntäminen tänä vuonna edellyttää, että hankkeiden valmistelutyötä on siirrettävä toimijoille. Metsäkeskuksen sisäisiä resurssisiirtoja on vaikea tehdä muidenkin tehtävien kasvaessa lisääntyvän metsienkäytön johdosta.

Metsäkeskus on sitoutunut hallitusohjelman kehyspäätöksiin ja selonteossa mainittuun toimintamenojen säästämiseen (nk. JTS-miljardi). Toimintaa on sopeutettu palveluja sähköistämällä, maksimoimalla luontainen poistuma, irtisanomalla henkilöstöä, muuttamalla rakenteita ja puuttumalla moniin yleiskustannuksiin, kuten toimitiloihin.

Ari Eini
johtaja
Suomen metsäkeskus

Jakelu Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta
Valiokuntaneuvos Carl Selenius
Osastosihteeri Marjo seppälä

Tiedoksi Suomen metsäkeskuksen johtokunta
Ylijohtaja Juha S. Niemelä
Metsäneuvos Marja Kokkonen
Metsäneuvos Marja Hilska-Aaltonen
Ylimetsänhoitaja Matti Heikurainen